

Phong cách nêu gương

Trong toàn bộ di sản tư tưởng và phương pháp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, phong cách nêu gương giữ một vị trí trung tâm, đóng vai trò là nhịp cầu nối liền giữa lý luận và thực tiễn, giữa tư tưởng đạo đức và hành động cách mạng. Được đúc kết từ truyền thống văn hóa phương Đông kết hợp nhuần nhuyễn với quan điểm thực tiễn sâu sắc của chủ nghĩa Mác - Lênin, phong cách nêu gương Hồ Chí Minh là thước đo phẩm chất tiên phong của người cộng sản.

Đối với Bác, *nêu gương* là sự tự giác nội tâm, là bổn phận và lẽ sống tự nhiên của người chiến sĩ cách mạng. Người từng gửi gắm một triết lý sâu sắc, giản dị mà chứa chan triết lý giáo dục nhân văn thời đại: *“Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”*.

Từ mạch nguồn triết lý giáo dục sâu sắc ấy, hệ thống phong cách nêu gương của Người đơm hoa kết trái thành những nguyên tắc hành động mang tính chỉnh thể và giá trị bền vững:

- **Nói đi đôi với làm:** Đối với Bác, nói đi đôi với làm là phẩm chất đầu tiên, quan trọng nhất của sự nêu gương. Người kịch liệt phản đối thứ “đạo đức sông”, “nói nhiều làm ít” hoặc “nói một đằng làm một nẻo” – một biểu hiện của sự dối trá, làm suy giảm niềm tin của quần chúng vào Đảng. Người cán bộ, đảng viên muốn quần chúng tin tưởng và làm theo thì trước hết mỗi lời nói ra phải đi liền với hành động cụ thể. Bác căn dặn: *“Nói thì phải làm”, “Làm được hãy nói, chưa làm được đừng nói”*. Việc nêu gương nói đi đôi với làm đòi hỏi sự trung thực, nhất quán từ trong suy nghĩ, lời nói đến việc làm, lấy hiệu quả công việc và lợi ích mang lại cho quần chúng nhân dân làm thước đo cao nhất cho tính gương mẫu.

- **Nêu gương về đạo đức:** Trong các bài nói, bài viết của mình, Bác sử dụng từ “nêu gương,” “làm gương” với tần suất lớn. Điều đó cho thấy Bác rất coi trọng việc “nêu gương,” “làm gương” của mọi tổ chức, mọi lực lượng cách mạng và mọi cá nhân, nhất là đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên. Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã xếp Tư cách một người cách mệnh là bài đầu tiên trong tác phẩm Đường cách mệnh (1927) - cuốn “cẩm nang” huấn luyện cán bộ ở Quảng Châu trong thời kỳ chuẩn bị các điều kiện để thành lập Đảng (1925-1927). Trong tác phẩm “Đường cách mệnh”, Tư cách một người cách mệnh nhấn mạnh những tiêu chí phẩm chất của người cán bộ cách mạng đối với tự mình, ứng xử với đồng bào, đồng chí và với công việc. Theo Bác, người cách mạng phải thật sự là tấm gương trong các mối quan hệ: với chính mình, với người khác và với công việc. *Đối với mình*, Bác đòi hỏi phải không tự cao tự đại, luôn nghiêm khắc với bản thân, thường xuyên tự kiểm điểm, giữ mình liêm chính, không màng danh lợi cá nhân. *Đối với người*, phải luôn chân thành, khiêm tốn, bao dung, thương yêu đồng chí, đồng bào, không hách dịch hay xa rời quần chúng. *Đối với việc*, phải tận tụy, trách nhiệm, hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, việc gì có lợi cho dân thì hết sức làm, việc gì có hại cho

dân thì hết sức tránh. Sự tự giác nghiêm khắc trên cả ba mối quan hệ ấy tạo nên một nhân cách trọn vẹn, có sức lan tỏa và thu phục lòng người sâu sắc.

- **“Đảng viên đi trước, làng nước theo sau”**: Đây là phương châm hành động thể hiện vai trò dẫn đường của người cán bộ, đảng viên trong mọi công việc cách mạng. Sự nêu gương đòi hỏi người lãnh đạo phải là người xung phong đi đầu ở những nơi gian khổ nhất, gánh vác những nhiệm vụ nặng nề nhất chứ không phải đứng phía sau xúi giục hay ra lệnh. Trong kháng chiến cũng như trong kiến thiết đất nước, sự dẫn thân, hy sinh và tinh thần tiên phong của cán bộ, đảng viên chính là ngọn lửa thắp sáng niềm tin, tạo ra sức mạnh lôi cuốn, quy tụ hàng triệu quần chúng nhân dân cùng đồng lòng hành động. Sự gương mẫu của cấp trên chính là mệnh lệnh không lời thuyết phục nhất đối với cấp dưới và toàn thể nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng cán bộ, chiến sĩ tham gia tăng gia sản xuất, xới đất trồng rau tại chiến khu Việt Bắc, thể hiện tinh thần “nói đi đôi với làm” và tác phong nêu gương lao động.

(Nguồn:

<https://baotanglichsu.vn/vi/Articles/3096/70810/su-nhat-quan-giua-loi-noi-va-viec-lam-o-bac-ho.html>)

Chủ tịch Hồ Chí Minh kêu gọi đồng bào và chiến sĩ thực hiện khẩu hiệu: “Thực túc binh cường”, và hằng ngày Người dành thời gian tăng gia sản xuất

(Nguồn: <https://www.qdnd.vn/tu-lieu-ho-so/ngay-nay-nam-xua/28-9-1945-bac-ho-keu-goi-se-com-nhuong-ao-672387>)

Sức lay động mãnh liệt và sức thu phục lòng người sâu sắc của phong cách Hồ Chí Minh không chỉ nằm ở những lời huấn thị hay tác phẩm lý luận, mà chính là việc Người đã dùng trọn vẹn cả cuộc đời mình để thực hành sự nêu gương một cách tự giác, tự nhiên và triệt để nhất. Tấm gương thực hành của Bác tỏa sáng từ những việc nhỏ hằng ngày đến những quyết định vận mệnh quốc gia, trở thành nguồn cảm hứng vô tận cho nhiều thế hệ.

Bác nhấn nhủ rằng sự nêu gương không phải là việc làm nhất thời hay đối phó, mà là quá trình tu dưỡng, rèn luyện bền bỉ suốt đời. Muốn nêu gương

tốt thì phải thắng được “chủ nghĩa cá nhân” – thứ kẻ thù gian xảo nằm ngay bên trong mỗi con người. Người đã gửi gắm lời dặn dò: *“quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức. Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước”*.

Chủ tịch Hồ Chí Minh xếp hàng cùng cử tri Thủ đô để bỏ phiếu bầu cử Quốc hội khóa I (ngày 6/1/1946), thể hiện phong cách tôn trọng pháp luật và nêu gương công dân.
(Nguồn: <https://baotintuc.vn/thoi-su/chu-tich-ho-chi-minh-nguoi-dai-bieu-quoc-hoi-mau-muc-20260306064421575.htm>)

Bác Hồ cùng các đồng chí lãnh đạo và nhân dân tham gia Tết trồng cây xuân Kỷ Dậu (1969) tại Vật Lại, Ba Vì, Hà Nội, khơi xướng và làm gương cho một nét đẹp văn hóa dân tộc.

(Nguồn: <https://hochiminh.vn/tin-tuc/lam-theo-loi-day-cua-bac-ho-mua-xuan-la-tet-trong-cay-lam-cho-dat-nuoc-cang-ngay-cang-xuan-2253>)

Chính sự thống nhất trọn vẹn giữa lời nói và việc làm, giữa tư tưởng nhân văn cao cả và lối sống thực hành gương mẫu hằng ngày đã tạo nên sức mạnh cảm hóa vô cùng to lớn của phong cách Hồ Chí Minh. Tấm gương của Bác như ngọn hải đăng soi sáng, thức tỉnh lương tri, quy tụ lòng dân và trở thành nguồn sức mạnh nội sinh giúp toàn dân tộc vượt qua muôn vàn gian khổ, chiến thắng mọi kẻ thù và vững bước trên con đường phát triển.

Kết luận

Phong cách nêu gương Hồ Chí Minh mãi mãi là tài sản tinh thần vô giá, là chuẩn mực thước đo giá trị đạo đức và là kim chỉ nam soi đường cho công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của hệ thống chính trị trong thời đại mới.

Đối với viên chức và người lao động: Thực hành phong cách nêu gương hôm nay chính là bắt đầu từ những hành động nhỏ nhất trong công việc hằng ngày; thực hiện nghiêm túc “nói đi đôi với làm”, tôn trọng kỷ luật, kỷ cương hành chính; nêu cao tinh thần trách nhiệm, sự tận tụy và tính trung thực trong kê khai, công khai, minh bạch công việc; cán bộ giữ chức vụ càng cao càng phải chủ động nêu gương trước nhân dân và đồng nghiệp, nói ít làm

hiều, lấy hiệu quả phục vụ nhân dân làm thước đo danh dự và uy tín của bản thân.

Đối với sinh viên và thế hệ trẻ: Phong cách nêu gương chính là kim chỉ nam để rèn đức nhân cách và lý tưởng sống. Thế hệ trẻ cần nêu cao tinh thần tiên phong, “đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”; gương mẫu trong học tập, nghiên cứu khoa học, chấp hành pháp luật và lối sống văn minh; chủ động lan tỏa những giá trị tích cực, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng, tự giác rèn đức luyện tài để sẵn sàng cống hiến, góp phần xây dựng đất nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc.

**Học Bác mỗi ngày. Bác Hồ
với nêu gương**

**Học Bác mỗi ngày: Bác Hồ
với gương mẫu**

**Nêu gương theo tư
tưởng của Bác**